

VEMBUKANA TEMBUD

Merike Kase

OMAPÄRASTE TEGELASTE SALAJASED
SEIKLUSED TOAS JA ÕUES

Raamatu väljaandmist on toetanud:

h andja

Tekstid kirjutanud Merike Kase

Toimetanud Mari-Liis Treial

Illustreerinud Elerin Valdas

Küljendanud ja kujundanud Vallo Hallik

© Kõik õigused kaitstud

Teose sisu eest vastutab autor

ISBN: 978-9916-754-75-7

Pärnu 2026

Trükk: Arial Bold OÜ

Kirjastus Hea Tegu

www.fil.ee

*Kerstinile ja Kätrinile –
tänu teile sündisid ka need lood.*

SISUKORD

SEMBUKANA TEMBUD

9

HARAKA NUPP NOKIB

15

KALMER KARDAB
TÖÖST ILMA JÄÄDA

21

SÕJAKAS RUUDI

25

ÕISED SÕIDUD

31

SEGADUS SÕNADEGA

37

PORILOMP, KES IHKAS
KULDMEDALIT

63

KAUGE SUGULANE

57

PESUMASIN TEEB TRIKKE

41

TARK PATAREI

47

MÜTSILUGU

73

LUMEMEMM, KELLELE
MEELDIS SUUSATADA

67

LUMMAV SININE

53

VANA JA UUS AASTA

77

VEMBUKANA TEMBUD

Kaie polnud tavaline kana, vaid teistest sulepallidest hoopis erinev. Võõrale võis linnuke esialgu jätta hariliku mulje, aga ei. Isa nimetas teda vembukanaks ja ema lausa parajaks pätiks.

See juhtus eelmise aasta märtsikuus, kui kevad oli juba mõnda aega maapinda soojendanud ning peenras lilledki hakanud vaikselt päid tõstma.

Ema käis kaks korda päevas vaatamas, kui kaugele laugud on jõudnud. Ühel õhtul, mil ta jälle oma aiatiiru tegemas oli, tabas teda üllatus: „Oh, mis see siis olgu!?”

Väike Lenna tõttas liivakastist peenra juurde ning nägi, mida perenainegi – laukudest polnud enam midagi järel. Nende äsja sirgunud ninaotsakesed olid kadunud, vaid mõned tükid siin-seal vedelemas.

Ema ei mõelnud pikalt: „See oli Kaie! Tema peab alati sööma just seda, mida ei tohi.”

Kui kevad hakkas suvele teed andma, algas isal puhkus. Ta otsustas kalale minna. Mees haaras kuurist vigla ning sammus kompostihunniku juurde.

Olles pool tundi aina kaevanud ja kaevanud, viskas perepea tööriista sinnapaika.

Ema küsis: „Mis nüüd siis?”

Isa kurtis ärritunult: „Häh, mine veel kalale! No kuidas ma lähen, kui mitte ühtegi ussi pole?”

Naine uuris seepeale, kas abikaasa ikka tuhnis õigest kohast: „Kas otsisid kompostihunnikust, sealt, kus need kalade jaoks kõige magusamad ussikesed on?”

„Muidugi,” vastas lootuse kaotanud kalamees.

Lenna tuli vanemate juurde ja teatas: „See oli kindlasti Kaie. Ma olen teda mitu korda näinud just sealsamas hunnikus kraapimas. Vembutaja sõi kõik ussid ära!”

Enne jaanipäeva jõudis kanake pererahvale veel meelehärmi valmistada. Nii vihtles ta põua ajal lillepeenras nõnda, et floksijuurred lebasid pärast terve päeva mulla alt väljas ning kuivasid seetõttu päikese ja tuule käes ära. Prisked esimesed maasikad, mis veel päris küpsed polnud ja valmimist ootasid, pistis Kaie muidugi pooltoorelt nahka.

Ühel õhtul, kui ema maasikapeenart rohis, ei saanud ta muud teha, kui iseenda peale aina kätega patsutada. Küll laksatas mullase kindaga vasakule põsele, siis jälle paremale. Veidi hiljem sai obaduse kukal, seejärel tagumik. Lõpuks andis perenaine alla ja läks tuppa.

„Ei saa rohida, sääski on nii metsikult!” teatas ta.

Ka Lenna ja isa leidsid, et tänavu lendab tüütuid putukaid ringi rohkem kui varasematel aastatel. Üks ei saanud seetõttu rahulikult liivakastis lustida, teine oli muruniitmise ootele pannud.

„Ju siis kogunes lumesulamisvett piisavalt palju ja nii neid elukaid rohkesti tekkiski,” avaldas isa arvamust.

Iga päevaga läks asi hullemaks. Sääsed ründasid pererahvast ning vähe sellest – ka kanad said oma osa. On ju nemad kaetud tiheda sulestikuga, aga mitte üleni. Harja ega lokutit ei kaitse miski ning just need torkijate saagiks langesidki.

Kanad küll sõid pinisejaid, kuis jaksasid, aga isegi Kaie jaoks olid lendajad liiga tüütud ja lisaks veel igal pool laiali. Rääkimata nende hulgast. Selline söömine väsitas linde liialt.

Kaie pidas plaani. Talle kohe üldse ei sobinud, et putukad niimoodi kõikjal võimutsesid. Ja kui valusalt nad ründasid! Hoolimata sellest, et ta oli vembutaja ning paras pätt, nagu vanemad ütlesid, hiilgas ta ka oma tarkusega.

Nii hakkas siblija nokatäite viisi vett kanala taga olevasse vanasse kastrulisse vedama. Küll tassis ta tilgatuks koera jooginõu, siis jälle, pärast vihma sadu, tühjendas porilombid ja maasikakile lohukesed. Ta teadis, et veekogude lähedal on tavaliselt palju sääski.

Niimoodi kogunes poti juurde tuhandeid pirisevaid tüütajaid. Kui vaenlasi oli kohale lennanud piisavalt, kutsus kanake sõbrad kohale. Kambakesi sõid nad kõik putukad ära.

Kanakari kordas Kaie eestvedamisel oma söömingut veel kolm korda. Lõpuks jäi painajaid järele nii vähe, et ema sai rahulikult jälle rohida, Lenna liivakastis mängida ja isa muru niita.

Pärast sutsajatega võitlemist jätkas suleline ikka oma vana ja käidud teed: kui ta oli suurest söömisest veidi kosunud, läks siblija kasvuhoonesse vihtlema. Keset tähtsat tegevust sattus taimemajja ema, kes ei saanud Kaiet nähes suust muid sõnu kui: „Kõtt, sa paras pätt!”

Vembukana tõttas seepeale aiamaale. Ikka tembutama.

- *Miks ei sobi omavahel kokku lillepeenar ja kanad?*
- *Milliseid (aia)tööriistu peale vigla veel tead?*
- *Mis Sa arvad, miks on kanade hari ja lokuti sulgedest paljad?*
- *Missugused on kanade lemmiktegevused?*
- *Kuidas Sina sääskedega võitled?*

HARAKA NUPP NOKIB

Kärnkonn Kärt elas suures tiigis. Tema parimateks sõpradeks olid kuldkoger ja puruvana. Kui kala katsid kaunid säravad soomused, siis konn ja putukas nägid märksa tagasihoidlikumad ning vahest ehk isegi igavamad välja.

Pruunikat värvi puruvanale ei valmistanud lihtne välimus sugugi pettumust. Kärnkonn Kärt enda suhtes nii positiivne ei olnud. Nagu juba nimetuski ütleb, katsid tema nahka kärnad.

„Ilma kärnadeta oleksid sa lihtsalt konn Kärt ning see kõlaks suisa igavalt,” lohutasid sõbrad kahepaikset.

Konnake tahtis siiski end muuta. Ühel päeval leidis ta oksahunniku seest mõned läikivad ribad. Ilmselt olid need sinna sattunud inimeste koduhoovist, võib-olla isegi prügikastist. Tegemist oli jõulukarra tükikestega.

Sõbrad aitasid konnal leitud ehteniidikesed kehale kinnitada. Need haakusid niiske naha külge suurepäraselt.

Lõpuks olid kõik kärnad peidetud ja konn küsis ootusärevalt: „Kuidas ma välja näen?”